

1 יכול להסתפק בענין המסירות-נפש רק בתחלת היום ובסוף היום, ולא נוגע כל-כך הזמן שבינתיים, כמו
2 במשך השעות שבהם לומד פרקים במסכת יומא (כנהוג בכמה מקומות¹³²), או שלומד פירוש המלות של
3 התפילות והפיוטים או הקריאה בתורה, או שלומד השיעורים הקבועים שלו, שאז יכול להיות במעמד
4 ומצב של הבנה והשגה.

5 אבל בהיותו במעמד ומצב של כל השנה כולה, שאז ה"ראש" שבנשמה מקיף על גופו, ורק ה"רגל"
6 שבנשמה מלובש בגופו, ועד שמתקשר לא רק עם העקב שלו, אלא "ידו אוזת בעקב עשו" (כנזכר לעיל
7 סעיף כ"א) - הרי זו סכנה להניח את התנועה של מסירות-נפש, ולסמוך על הנהגת הטבע בלבד.

8 וזהו גם המענה לכמה השואלים: מדוע תובעים עתה לימודים כאלו שפעם לא היו זקוקים אליהם¹³³,
9 ותובעים שלימודים אלו לא יהיו באופן שיצא ידי חובה בלימוד "פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית";
10 ומדוע תובעים עתה אריכות התפילה, ולא כמו פעם שהסתפקו בתפילה קצרה¹³⁴, ורוב היום היה מוקדש
11 ללימוד התורה וקיום המצוות? - כי, עכשיו נתונים בגלות ובשביה, וניתוסף בחושך של הלעומת-זה,
12 ולכן יש צורך לחוסיף באור, לא רק בשביל השוואת המצב, אלא כדי להכריע ולנצח, ובאופן שלא מספיק
13 לבטל את החושך, אלא צריכים לפעול ש"לילה כיום יאיר" (כנזכר לעיל סעיף י"ג).

14 כה. וזוהי כללות ההנהגה שתבע בעל השמחה והגאולה,

15 - ובאופן שצדיקים דומים לבוראם¹³⁵, שכאשר מצוה לאחרים לעשות, הנה לכל לראש מקיים זאת
16 בעצמו¹³⁶ -

17 שגם לאחרי שיצא מעבר לגבול של המדינה ההיא, שאז לא היה הכרח לכאורה בתנועה של
18 מסירות-נפש דוקא, כיון שלא היו רדיפות וגזירות, העלמות והסתרים, ומדידות והגבלות כו', הנה בכל
19 מדינה ובכל עיר היתה עבודתו באופן של מסירות-נפש, מבלי לצאת ידי חובה בעבודה שעל-פי הבנה
20 והשגה בלבד¹³⁷.

21 וכידוע לכל אלו היודעים, שבאופן כזה היתה עבודתו במדינת לטביה ("לעטלאַנד"), ואחר-כך בפולין,
22 וכן בכל דרך הנודדים שלו עד בואו לארצות-הברית, ועד לרגע האחרון בחיים חיותו בעלמא דין בשבת
23 פרשת "בא אל פרעה"¹³⁸, שדוקא שם היה צורך בענין המסירות-נפש, כמובן מדברי ה'זהר'¹³⁹ בביאור
24 הטעם שהיה צורך בציווי ונתינת-כח במיוחד מהקדוש-ברוך-הוא "בא אל פרעה", שזהו לפי שמשוה היה
25 מתיירא מפני "התנים הגדול הרובץ בתוך יאוריו"¹⁴⁰, ומורא זה היה על-פי תורה כו'.

26 ועל-ידי-זה סלל את הדרך לכל ההולכים באורחותיו, שענין זה יהיה אצלם בנקל יותר - על-דרך
27 שמצינו שעל-ידי גלות מצרים ששם עבדו בני-ישראל "בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה"¹⁴¹ באופן
28 של עבודת פרך כפשוטה, ניתן הכח לבני-ישראל בגלות האחרון שיוכלו לצאת ידי חובה בעבודה דלימוד
29 התורה, "בחומר דא קל-וחומר, ובלבנים דא ליבון הלכתא", ככל פרטי הענינים שנימנו בזהר¹⁴², ונתבארו
30 ב'תורה אור' דיבור-המתחיל ואלה שמות בני-ישראל¹⁴³.

31 - לא תובעים חסו-שלום מעמד ומצב שבו יש צורך במסירות-נפש כפשוטה, אלא רק מסירות-נפש
32 במובן של מסירת הרצון¹⁴⁴.

33 כלומר: גם כשמדובר אודות רצון של אדם שמציאותו היא מציאות של קדושה, והחיות שלו היא
34 בקדושה, ועד שבהיותו בעולם למטה יש לו את גן-עדן התחתון, "עולמך תראה בחייך"⁹⁶ - עדיין לא
35 מרוצה הקדוש-ברוך-הוא מזה, כי לגבי גן-עדן העליון נחשב גן-עדן התחתון ל"מדינה חריבה", ועל זה

(132) שם סתרכ"א ס"ז. וש"נ.

(138) ר"פ בא.

(133) ראה לעיל סי"ז.

(139) ח"ב לד, א.

(134) ראה תניא קו"א קסב, ב. תו"א בשלח סא, רע"ג. לקו"ת

(140) יחזקאל כט, ג.

בהעלותך לב, ד. חוקת סב, א. ובכ"מ.

(141) שמות א, יד.

(135) ראה ב"ר פס"ז, ח. רות רבה פ"ד, ג. ועוד.

(142) ח"א כז, א. ח"ג קנג, א. רכט, ב.

(136) ראה שמור"ר פ"ל, ט.

(143) ר"פ שמות.

(144) ראה תו"א מקץ לו, ב. לקו"ת שלח מת, סע"ד. ובכ"מ.

(137) ראה גם לקו"ש חט"ז ע' 142. ח"ח ע' 303 ואילך.